Sønderjylland

Følgende Korrespondance af Vilh. la Cour fra Sønderjylland til „Jyllandsposten" af 18. Februar giver et ret godt Indblik i Forholdene derhjemme i det danske Sønderjylland, der absolut skal fortyskes, fordi det politisk tilhører Tyskland siden den ulykkelige Krig i 1864. La Cours Korr. følger.

De seneste Dage har været ret begivenhedsrige sønden Aa. Den preussiske Regering har atter aflagt talende Vidnesbyrd om sit venlige Sindelag, samtidig med at Brydningerne indenfor selve den tyske Fløj er kommen klart frem.

Den 2. Februar blev en Tjenestekarl paa Tornumgaard udvist med faa Dages Varsel. Grunden: Han havde deltaget i et Møde i Rødding Forsamlingshus. I hvert Fald angav det tyske Blad i Haderslev denne Aarsag. Da han den 9. efter Tilsigelse mødte paa Amtsforstanderens Kontor, hed det kort og godt, at han var „falden til Besvær". Men hvorfor skulde Staten finde sig i den Slags Besværligheder. Herut med ham! — det er jo kun en Dansker.

Tilfældet er ægte v. Køllersk. Det er nemlig i stærkere Grad møntet paa at skade hans Husbond, Gaardejer Hans Jensen, end Karlen selv. Hans Jensen er en altfor god og solid dansk Mand til, at han kan faa Lov at leve i Fred. Dette er siger og skriver den femte Karl, der hos ham har modtaget Udvisningsordre. Naar man har den Slags Udsigter, er det baade hyggeligt at sæte Folk og at lade sig sæte. Regeringen bestemmer Tjenestetidens Varighed. Selv har man intet „Besvær" dermed.

— Den 10. Februar afholdtes der Tilsynsraadsmøde i „Nordslesvigsk Kreditforening".

Det vil erindres, at denne Forening oprettedes paa et Møde i Haderslev den 10. November 1909, og at dens nærmeste Opgave var denne at modvirke de danske Ejendommes Overgang paa tysk Haand. Dens Grundkapital var 830,000 Mark.

Nu forlyder det, at Regnskabet for det forløbne første Regnskabsaar — efter Fradrag af Omkostningerne ved Selskabets Oprettelse — udviser et Overskud af ca. 9000 Mark, som af Tilsynsraadet foreslaaes henlagt til Reservefondet.

Dette er et smukt Resultat. Foreningen har en meget betydningsfuld Opgave — sikkert den vigtigste af alle de foreliggende — og man vil med stor Interesse imødese den første ordinære Generalforsamling, der skal afholdes Tirsdag den 28. Februar.

—Naturligvis kan de seneste Dage ogsaa fremvise et Exempel paa den yndede Nægtelse af Bosættelsestilladelse.

En Arbejdsmand Jens Christian Jensen fra Finderup i Holbæk Amt bosatte sig 1905 i en af de vestlige Kommuner i Aabenraa Amt; dog havde han først indhentet Øvrighedens Tilladelse, og denne sluttede med følgende Ord: „Tillige meddeles det den Paagældende, at hans Ophold i Lautrup Kommune kun vil blive taalt, for saa vidt og saa længe han ikke deltager i agitatoriske Bestræbelser eller paa anden Maade falder til Besvær".

Og Manden faldt ikke til Besvær. Bosættelsen blev gentaget Aar efter Aar og endelig 1908 fornyet indtil 2. Januar 1911.

Inden den sidstnævnte Dato rejste imidlertid Jens Chr. Jensen til Lendemark, Bylderup Sogn, Tønder Amt, og her modtog han forleden — efter at Amtsforstander Bucka havde afvist ham — følgende lakoniske Skrivelse fra Landraad Rogge:

„Deres Ansøgning om Bosættelsestilladelse for Lendemark Kommune, indgivet i Januar Maaned i Aar, er jeg ikke i Stand til at bevilge".

Hvorfor nu dette? Hr. Rogge ved det.

„Hjemdal" tilføjer følgende Oplysning: J. C. J. mistede for en halvanden Aars Tid siden ved et Ulykkestilfælde det ene Ben og har som Følge heraf Krav paa en Uheldsrente, — saa længe han bliver boende her i Landet, vel at mærke. Ulykkesforsikringsselskabet — i det foreliggende Tilfælde den tønderske Afdeling af Landbrugets Fagsammenslutning — behøver nemlig ikke at udbetale Renten til Udlændinge, som tager Bopæl udenfor det tyske Riges Grænser.

Nu skal Manden altsaa tvinges til at forlade Landet og give Afkald paa den i Forhold til Legemsbeskadigelsen knapt tilmaalte Erstatning, han har Krav paa, — sandelig et smukt Eksempel paa tysk Socialpolitik i det Herrens Aar 1911!

— „Renteejendomme" er stadig fremme i Jordpolitikken. Forleden fortalte „Dannev." (Hadersley) et Eks. paa, hvorledes Folk i Ohsenvad Sogn mente, at disse smaa Statsfæstegaarde kunde oprettes:

Først forpagtede en Mand en lille Ejendom med 2—3 Køer — siden købte han den for 7000 Mark, idet han tænkte paa at omdanne den til Renteejendom. Derfor lagde han yderligere et Stykke Sandjord til af den Slags, der aldrig gør en Ejer fed, og han maatte bøde 3000 for det, saa Ejendommen altsaa stod ham i 10,000 Mark.

Men saa skulde der bygges. Det vil sige: de Bygninger, der stod, kunde rigtig godt bruges; men en preussisk Rentegaardejer skulde jo helst bo standsmæssigt, og desuden forespøver der under Tiden Folk Ideer om, at det er ganske endeløst, hvad de kan laane af Statskassen. Altsaa byggede vor værdige Godsejer for 4500 Mark, og hele Herligheden stod ham i 14,500 Mk. Dette forknyttede ham ingenlunde. 15,000 Mk. kunde han vel nok slaa Rentebanken for.

Men en Dag forsvandt han pludselig sporløst fra Ejendommen. Lidt efter hørtes det, at han havde byttet den bort for en anden Ejendom, men medtaget Besætningen, saa den altsaa stod tom.

Hvorfor monstro? — Jo, den gode Mand havde henvendt sig til Rentegaardskommissionen, der var foretaget en Taksation, og denne gav til Resultat, at der paa Ejendommen kun kunde laanes 10,000 Mark, — kun to Trediedele af, hvad Manden trængte til at laane.

Sandelig er det dyrt at være kgl. preussisk Rentegaardejer. Man faar Forpligtelser som en Hovbonde og Fornemmelser som en Godsejer — hvordan skal de to Ting forliges?

— I Tyskernes Lejr kom de forskellige Anskuelser særdeles klart frem ved Fredsforeningens Møde i Flensborg den 10. Februar.

Mødet, der var besøgt af ca. 150 Mennesker, som repræsenterede baade Fredsforeningen selv og den tyske Forening, lededes af Past. Schmidt, Bodder. Paa første Bænk tronede Hs. Gefährlichhed, Dr. Hahn.

Past. Schmidt begyndte med at fremlægge Fredsforeningens Program for Flensborgerne, idet han sagde, at man her nede ved Grænsebyen „begyndte at aande det store Tysklands Luft". Efter ham kom Aftenens egentlige Fredsstifter, Pastor Vogel. Han betonede meget stærkt, at Sønderjylland efter 1864 var knyttet til en Stat (Preussen), med hvilken det hidtil ikke havde haft den fjerneste Forbindelse, og at denne Tilknytning var sket aldeles uden, at Befolkningen var spurgt. § 5 har i Befolkningen efterladt en dybtgaaende og berettiget Forbitrelse, idet Befolkningen har følt sig behandlet som en Vare, man købslaar om. At det tyske Folk skulde tvinge Regeringen til at opfylde § 5, er umuligt, og det har efter Talerens Mening heller ingen moralsk Pligt dertil.

Opgaven maatte nu være at vinde den danske Befolknings Sindelag; men dette er uhyre vanskeligt, fordi alle Forsøg mødes med et skarpt: „Vi vil ikke være Tyskere." Og aandelige „Goder" (d. v. s. Tyskhed?) lader sig nu en Gang ikke paatvinge. Men vi skal fra vor Side afholde os fra alle smaalige Forulempelser, vi skal absolut ophøre med at sprede falske Korrespondancer i tyske Blade, vi skal først og fremmest sørge for, at Danskerne ikke berøves Muligheden for at agte os som Modstandere, for vi har i Danskerne selv set Modstandere, som vi kan agte.

Et Hovedmiddel for Fortyskningen maa være den tyske Højskolebevægelse. Ideen er dansk, men et aandeligt Gode lader sig ikke monopolisere. En tysk Højskole maa tage Kampen op med de mange danske Forsamlingshuse, og den bør ikke bæres af Staten, for saa vil dens levende Forbindelse med Folket altid være ringe.

Endvidere maa Tyskerne se at skabe et godt Forhold til Naboen. Hvor en Tysker er kommen i Strid med sine danske Naboer, har han ikke forstaaet sin Opgave. Han maa se at overvinde, hvad der skiller økonomisk, socialt og til sidst nationalt. Forstaa, at det ikke er en mindre værdifuld Folkedel, som ikke finder sig i alt, og at det er en Ære at træde i Skranken for sine Ejendommeligheder.

Her gælder det først om at forstaa, at et Folks Modersmaal er dets Helligdom. Dette maa ikke røres. Naar vi vil nægte det danske Skriftsprogs Betydning for den danske Befolkning, gør vi os latterlige. Tyskheden i Nordslesvig var i den danske Tid kun en Fernis. Nej, Dannelsen kom til Folket nordfra.

Fredsforeningens Opgave er da den at føre Kampen, saa den gensidige Agtelse beholdes, saa Tyskerne ikke kan beskyldes for at misbruge Magten. Vi glæder os over, at vort tyske Fædreland er poket i Storhed og Magt, men vi beklager det, naar Magten misbruges.

De mange fornuftige Bemærkninger i denne Tale blev straks imødegaaet af selveste Dr. Hahn. Naturligvis — noget rigtigt var der i Pastorens Tale, men — —

Højskoler lod sig jo ikke stampe frem af Jorden. Og hvis Foreningens Medlemmer selv skulde skaffe en 40,000 Mark til Veje aarlig og undvære Statshjælpen, vil Højskolerne snart gaa bankerot. Forøvrigt gik det fremad med Sagen. I Tinglev gik det fortræffeligt, og det skulde nok gaa i Nordborg.

Dr. Hahn forstod ikke Pastor Vogels Tale om, at man skulde have Agtelse for Danskerne og deres Kultur. Deres Sjæl rummer jo kun Had og Hadefuldhed. Det er altid dem, som graver Krigsøksen op. I sin uransagelige Visdom gik Manden derpaa over til at paastaa, at Nordslesvigerne altid havde villet være tyske, og at Danskerne derfor — værsgo' — skulde holde op med Agitation og Ophidselse. Jyderne kan godt faa Lov til at bo her i Slesvig, men de skal føle sig som Medlemmer af det tyske Rige — nu svor Jeronymus og jeg!

For øvrigt var de to Talere enige om, at § 5 var en Ulykke — rigtignok ud fra ganske forskellige Synsmaader. Og Dr. Hahn slog til sidst et tordnende Slag for Politichikanerne — der er „haarde, men retfærdige" — og Sprogforordningen af 1888; nu var der ingen Grund til at give Undervisning i Dansk. Hvad Gudstjenesterne angaar ytrede vor agtede Modstander, at de selvsølgelig blev „taalt" — Venligheden var overmaade.

Ligervis som Chilian plejer at følge den Helt Olyssens, saalunde følger almindeligvis Lærer Lorenzen fra Graasten sin høje Chef. Naturligvis gjorde han det ogsaa her. Der er dog ingen Grund til at gaa ind paa hverken hans Indlæg eller de følgende — Hovedinteressen samler sig om de to ledende Mænd: Past. Vogel og Dr. Hahn.

At disse er Modstandere er ikke svært at se. De kæmper endogsaa haardt med hinanden, og Pastoren har — skønt han staar i Spidsen for Fredsforeningen — den besynderligste Evne til at sætte Doktoren i krigersk Extase.

For Danskernes Vedkommende er Forskellen imellem dem mindre væsentlig. Den ene er brutal, hvor den anden er „human"; men Maalet er for dem begge det samme. Derfor vil deres fælles Modstandere ogsaa til enhver Tid vide at vare sig — enten Truslerne eller Lokketonerne bliver forsøgt.

Danskeren, Landdagmand Nissen bad under Finanslovdebatten i den prøjsiske Landdag forleden Indenrigsministeren gøre ende paa Prøjsens smaalige, haardhjertede og inhumane Politik, der legede med Menneskeskæbner, hvad de „hjemløse" vedrørte (disse er Børn af Forældre, som efter de prøjsiske Bestemmelser ikke er prøjsiske Borgere). Han nævnte flere Exempler paa denne Behandling.

Indenrigsminister Dallwitz svarede, at de af Nissen nævnte Tilfælde var ham (Taleren) ukendte, derfor kunde han ikke svare paa dem. Derimod søgte han at gendrive andre og udtalte iøvrigt: Hvis nogen ønsker at gifte sig eller tage fast Ophold, kan vedkommende uden videre gøre det i de sydlige Dele, men derimod ikke i de nordlige nationalt omstridte Dele. Agitationen i Nordslesvig blomstrer f. T. særlig stærkt. Saa længe der kræves en Løsrivelse fra Tyskland og Genforening med Danmark har den prøjsiske Stat den Pligt at sørge for, at den danske Agitation fjernes.

I Landdagens Aftenmøde angreb Landdagsmand Schiffer Nissen i Anl. af hans Udtalelser og takkede den prøjsiske Indenrigsminister.

En Tale af Dr. Boanerges.

Oversat fra „The Young Lutheran" af W. C. Nielsen.

Dr. B. hørte, at nogle af hans Menighedsmedlemmer havde for Skik at undskylde deres smaa Gaver til Guds Riges Arbejde med at sige, at de gav Enkens Skærv. Dr. B. kaldte dem sammen for at gøre dem nærmere bekendt med Udtrykket „Enkens Skærv". Da det navnlig var Mænd, der havde giort sig skyldige i Brugen af Udtrykket „Enkens Skærv", saa tillyste Dr. B., at Mødet var kun for Mænd, og dette bragte en Mængde Mænd til Mødet.

„Mine Venner!" begyndte Dr. B., „det er mig meddelt, at naar I giver 1 Cent til indre Mission, 2 Cents til ydre Mission og 2 Cents til Skoler, saa indtager I en from Stilling og siger: „Jeg giver Enkens Skærv". Nu, min Hensigt er at vise eder, at Mænd med Formue som I, Mænd, som maaske ikke giver en Tusindedel af eders Formue til Guds Riges Arbejde, har ingen Ret til at anføre Enkens Eks. Jeg vil drage eder frem fra det Skjulested, I indtager bag Enken og sætte eders Opførsel frem i det sande Lys.

Enken gav i Overensstemmelse med hendes Evne (means), I giver i Overensstemmelse med eders Gerrighed, Nedrighed, og der er Forskellen. For det første, mine Herrer: I er ikke Enker, men Mænd. Her brister Sammenligningen. En Enke har ofte Besvær med at holde Ulven fra Døren. Hun maa ofte kæmpe en haard Kamp for at faa Brød til sig og sine Børn. Hun er stundom svag og hjælpeløs, men I er stærke, drabelige Mænd. Desuagtet er det mig fortalt, at naar der samles ind til det gode Arbejde i Kirken, saa snyder I jer fra det ved at beraabe jer paa Enken. Men hvis den Tale om at give Enkens Skærv ikke kan blive standset paa anden Maade, saa kommer jeg til at paalægge Indsamlerne at spørge hver Mand, der drager Enken frem, at faa sin Cent til at se agtværdig ud: „Mr. — er du en Enke?"

Dernæst — læg Mærke til, at Enken, der omtales i den hellige Skrift var „fattig". Men I er ikke fattige. Himmelen forbyde, at jeg skulde sige et eneste Ord, der skulde saare de fattiges Følelse. Men jeg gentager: I er ikke fattige. Nogle af jer knurrer hele Aaret angaaende daarlig Afgrøde; men hvis en af jeres Lader brænder ned efter Høsten, saa er Tabet altid anslaaet til to eller tre Tusinde Dollars. Nogle af jer har aldrig rede Penge; men jeg har lagt Mærke til, at dersom en Bank spiller fallit, eller et Laanekompagni gaar i Stykker — saa taber I altid en Mængde Penge; det er løjerligt, er det ikke? Maaske et blot Tilfælde.

Altsaa, I er ikke Enker, og I er ikke fattige. Lad os nu vende os til et tredie Punkt. Enken i den hellige Skrift gav alt, hvad hun havde; saaledes siger Teksten. Giver I alt, I har, naar I giver fem Cents eller endog en Dollar? Dersom nogen af jer gav alt, I havde saa vilde I give Gaard, Besætning, Maskineri, Værktøj Husgeraad, kort sagt alt af rørlig og urørlig Ejendom. Andre af jer vilde give Forretningskvarterer, Byggegrunde og Købmandsskab. Andre vilde overgive Bankværdier og andre Sikkerhedspapirer. At give Enkens Skærv betyder at give alt, man har. Naar et Mennesker har givet Enkens Skærv, saa har det ikke mere tilbage end Job, da han var frataget al sin Ejendom. Mine Herrer, lad mig sige eder oprigtigt: I har aldrig givet Enkens Skærv. Kirken vilde ikke tage Enkens Skærv fra eder. Ikke engang Metodisterne vilde tage alt, en Mand har. Der er ingen, der giver Enkens Skærv nu til Dags.

Og nu, mine Herrer, til Slutning: Vær saa god ikke at prøve paa at gøre eders Centkollektioner antagelige ved at hentyde til Enkens Skærv. Denne ædle Enke har lidt i næsten to Tusinde Aar ved at være tvungen ind i Kompagni med gerrige (closefisted) Mænd. Den fattige Enke gav alt, hun havde, og den Belønning, hun i Almindelighed faar i denne Verden, er, at man anfører hendes Maade at give paa som et Skjul for de Smuler, man giver til Herren. Den Slags Arbejde maa standses i denne Menighed. Kald ikke din Gave Enkens Skærv undtagen du er E n k e, undtagen du er f a t t i g, undtagen du g i v e r a l t, d u e j e r.

Denne Tale er værd Overvejelse for flere end Dr. Boanergers Mænd.

Kvitteringer.

Til Indremissionen.

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 9	$2140.34
Racine, Wis., Carl D. Skow	20.00
Tilsammen	$2160.34

Til Indianermissionen

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 9	$ 899.42
Racine, Wis., Carl D. Skow	10.00
Nord for Spencer, Iowa, St. Pauli Mgh. Mrs. A. Larsen	4.00
Racine, Wis., Emaus Mgh.s Ungdomsforening	10.00
Tilsammen	$ 923.42

Til Japanmissionen.

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 9	$4024.04
Racine, Wis., Carl D. Skow til en Kirke	10.00
Nord for Spencer, Iowa, St. Pauli Mgh., Mrs. A. Larsen	4.00
Blair, Nebr., Mrs. Rasmus Johansen til en Kirke	1.00
Spencer, Iowa, D. Jensen til en Kirke	2.00
Easton, Cal., Immanuels Mgh.s Kristelige Ungdomsforening	25.00
Mercer, N. Dak., St. Ansgar Mgh.s Kvf. ved Mercer	5.00
Racine, Wis., Emaus Mgh.s Ungdomsforening	10.00
Tilsammen	$4081.04

Til Mormonmissionen.

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 9	$ 568.31
Racine, Wis., Carl D. Skow	10.00
Nord for Spencer, Ia., St. Pauli Mgh., Mrs. A. Larsen	4.00
Spencer, Ia., D. Jensen	1.00
Racine, Wis., Emaus Mgh.s Ungdomsforening	10.00
Tilsammen	$ 593.31

Til Lærerløn.

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 9	$1635.59
Elk Horn, Ia., Christ Petersen, J. P. Sørensen, Jacob Jorgensen, Edward Nielsen hver $1.50; Poul Petersen $2.50; Jacob Hansen $2; John C. Christensen, Lars Petersen, Carl Schach, Jacob Petersen, Chris Petersen (Vest) hver $1; Chris Jorgensen 50c	16.00
Blair, Nebr., Johannes Jensen, Thomas Andersen, Jens Andersen, Paul Petersen, Andrew Beck, Christian Andersen Noer, L. H. Munk, S. Christensen, C. M. Christensen, Ed. Johnson, A. Lillethorup, H. Skov Nielsen, William Johnson, Miller Munk, Hans Nielsen, Ove T. Andersen, Chr. Andersen, Christoffer Poulsen, K. K. Johnson, Mrs. P. Munk, N. T. Lund, Otto Hansen, F. Enger, Christ Bekke, Hans Møller, C. M. Christensen, Ane Marie Christensen, Thom. Christiansen, Theo. Andersen, H. A. Swanson, P. S. Sørensen, Jørgen Sørensen, Niels Jespersen hver $1; J. P. Nielsen, Thomas Christensen, N. P. Lang, A. Mørk hver $1.50; M. P. Hansen, C. X. Hansen hver $2; Anna Andersen, Mrs. Jacobsen, N. P. Beck, Marie Petersen, Mary Christensen, Mrs. A. Jessen, Ethyl N. Jessen, Ellen Jessen, Chris F. Jensen, Mrs. Sam Nielsen, P. J. Poulsen, Rasmus Johansen, Carrie Hansen hver 50c; Marcus Beck $3	52.50
Flaxton, N. Dak., Ebenezer Mgh.	7.00
Evan, Minn., St. Mathæi Mgh.: Jens Rasmussen, R. A. Rasmussen, J. P. Madsen, R. P. Rasmussen, L. P. Simonsen, Rasmus Hansen, Jens C. Nielsen, R. P. Johnson, R. Petersen, Louis Mikaelsen, John Jensen, C. S. Lamp, Lars Paulsen, Christ Mogensen, Martin Rasmussen, Hans M. Jensen, R. Hansen, Henry Mikaelsen, Lars Lamp, Peter Andersen, Christ Jensen, A. L. Madsen, William Schultz, Mrs. Christ Johnson, Emil Rasmussen, John E. Paulsen hver $1; Hans Christiansen, Hans A. Clausen, Jens Mikaelsen hver $2; Niels Christensen, A. R. Johnson, T. E. Jensen, Nels Petersen, Ole Christensen, Mathia Christensen, Soren Hansen, Jørgen Jeppesen, Willie C. Jacobsen, Peter Jacobsen, William Mikaelsen, Geo. Mikaelsen, Christ Christensen, Mrs. Hendrik Olsen, L. A. Johnson, L. C., Ole Kristensen, Jørgen Olsen hver 50c; J. P. Jensen, Andrew O. Johnson, John A. Jensen, H. P. Hansen, J. R. Jensen, Ole Jacobsen, Edmund Christensen, Mrs. Tine Jensen, Niels J. Jensen hver 25c	43.25
Tilsammen	$1754.34

Til løbende Udgifter.

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 7	$ 142.10
Beresford, S. Dak., P. R. Nielsen $1, Kirsten Nielsen 50c	1.50
Evan, Minn., St. Matthæi Mgh.: Jens Rasmussen, R. A. Rasmussen, Hans Christiansen, Nels Christensen, Henry Olsen, C. E. Jensen, Nels Petersen, Mathias Christensen, Soren Hansen, Jørgen Jeppesen, William Mikaelsen, Geo. Mikaelsen, August Hansen hver 50c; J. P. Jensen, Andrew O. Johnson, John A. Jensen, Willie C. Jacobsen, Peter Jacobsen, H. P. Hansen hver 25c; L. P. Simonsen, R. Petersen, Louis Mikaelsen, John Jensen, Jens Mikaelsen hver $1	13.00
Tilsammen	$156.60

Jubilæumsgave.

Fremont, Nebr., Lars P. Jensen	1.00
Potter, Nebr., Jens Petersen	5.00
Sidney, Mich., John Lamb	3.00
Wyman, Mich., Mrs. O. Johnson	.50
Blair, Nebr., J. C. Carlsen	3.00
Albert Lea, Minn., fra Kvindeforeningen	10.00
Vermillion, S. Dak., Christian Hansen	100.00
Tilsammen	$ 122.50

Fredag d. 3. Marts 1911. Marcus Beck.
Kasf. for „D. fore. d. ev.-l. Kirke i Am."